

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:
BÁRVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.
Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Tanév végén.

A nemzet jövője, vagyis a jövő nenezedéke, aratási munkájának végéhez közeledik. Még pár nap s a Muzsák csarnokaiban mély csend váltja fel a zsbongás élet zaját, s a tudomány templomainak derék papjai hallgatóikkal együtt, jól megérdemelt pihenőre térnek, hogy aztán az őszi vetés idején ismét megkezdjék az ismeretek ugarának szorgalmas mivélését.

Az iskolai aratás, egy nemzet intellektuális s erkölcsi tökéjének gyarapodását jelenti mindenkor, s talán ez az egyetlen termés, melynek sohasem árt az idők mostohasága. A nemzet különböző rendű s rangu tanügyi napszamosai által szolgált oktatás és nevelés ügye mindenkor gyarapodást jelent; s még az esetleges soványaratósból is dusan kamatozó szellemi, erkölcsi töke képződik a nemzet javára, melyből az élet iskolájában hatalmas nemzet fentartó és fejlesztő tényezők merithetik a tökéletesedés és faji kiválóság éltető elemeit.

Az iskola által nemesen megművelt szellemi talaj, ma még talán is-

meretlen culturalis ható erők csiráit rejti magában s különösen a nemzeti idealok kiforrási, megtisztulási folyamataiban elsőrendű jelentőséggel bír; ha ugyan nem kizárólag belőle sarjad fel egy nemzet jelen és jövőndő nagysága, boldogsága és fenmaradása.

Innen magyarázható meg az a semmi áldozattól vissza nem riadó, lázas tevékenység, melylyel minden nép oktatás és nevelés ügyét szolgálja igyekszik; az a mindenre kiterjedő gondosság, amelylyel még kis nemzetek is, erejüket meghaladólag igyekeznek biztosítani maguknak e nemzetet nevelő tényező lehető legcélszerűbb fejlesztését és kihasználását.

Egy nemzet értékét ma már kizárólag értelmi színvonala határozza meg, s az egyetemes emberi mivélődés munkaterén szerzett babérok a nemzetek egyenjoguságának, valamint létjogosultságaiknak is semmi mással nem pótolható-garanciáit képezik. E tekintetben, maroknyi nép is igazi nagy hatalmat képviselhet.

Magyar fajunk állami suprematiájának sincs erősebb alapja nemzetiünk intellectualis képességénél, Szent István birodalmának nyelvre s nemzeti

aspirációkra nézve széthuzó elemekből álló népessége között, egyedül faji kiválóságunk biztosíthatja számunkra a vezérszerepet s a honfoglaló ősektől öröklött jog s a számarányon alapuló nyers erőbeli tulsuly, csak szellemi kiválóságunk, verseny képességünk folyton fokozódó felsőbbsege alapján szilárdíthatja meg ezer éves országunk alkotmányos épületét. A honfoglaló s államot alkotó s fentartó magyarnak újabb ezerévet elsősorban szellemi kiválósága biztosíthat.

A nevelés és oktatásügy ezért képez reánk nézve valóságos életkérdést.

Közoktatásügyi kormányaink ugyan elismerésre méltó buzgalommal igyekeztek a multak sebeit begyógyítani s oktatásügyünknek félre ismeretlen nemzeti jelleget biztosítani, de törekvésük mind e mai napig medő kísérletezés s egy öntudatos, eredeti s a nemzet szellemi erkölcsi szükségleteinek megfelelő tanügyi politikáról beszélünk még mindig korai volna.

Csak egy utópillantást kell vetnünk iskoláink tanrendszerére, hogy e tekintetben elégedettségünk indokolt-ságát igazoljuk. A „non schole sed vitae discimus“ régi elve kivált nálunk

Hadi-csel.

— A „Délsomogy“ eredeti távezája. —

Irta: Zöldi Márton.

A török háboru idejében történi, hogy Ali basa a szultán megbízásából ismét rárontott Erdélyre. Az erdélyi rendek valamelyes intrikája kitudódott s a nagyur nagy haragra lobbant.

Ali basa utasításai szigoruak voltak: teljesen letörni erdélyt, aztán a szultán majd gondoskodik nekik olyan fejedelemtől, akit nem tesznek ki az ablakba.

Ali basa ez alkalommal szivszorongva látta felnyergelni a büszke, fekete harczi paripát. Egy csöpp kedve sem volt hadba szállani. Nem mintha bátorsága csappant volna meg.

Magán természetü okokból jobb szeretett volna otthon maradni. A háremében ugyanis nagy renoválás történt. A basa nem az új szényegetek sajnálta otthon hagyni, hanem azt a szépséges spanyol leányt kit, méregdrágán vett meg egy barbár leánykereskedőtől.

Mert Ali basa hatvan éves korában is úgy tudott szeretni, mint egy síheder. Csak éppen finyásabb, válogatósabb lett a haladó idő során. Ez alkalommal komolyan számolt illuzióival és konstátálta, hogy ennél ingerlőbb, kívánatosabb falatot még nem tált neki Allah! Áldotta is érte Allaht is, a prófétáját is.

Meg is becsülte az izletes falatot. Mint-hogy a főeunokja már előregedett, siket és zsémbes lett, új eunokot szerződött ugyanattól a barbár rabszolgakereskedőtől, ki ha

drágán is, de mindig szolid árut szállított.

Még egy hete sem mult, hogy a spanyol vonatkozású paradicsom gyönyöreit szüresölte, mikor a szultán háboruba küldte.

Mennie kellett. A török hadvezéreket nem küldték penzióba nagy érdemrenddel, ha már szolgálatukra nem reflektáltak. A penzió fogalma akkoriban még ösmeretlen volt. Ellenben nagyon divatos volt a selyemzsinór, mely a szultán legmagasabb elégedettségét fejezte ki, s amely bizonyos fizikai magasságba emelte azt, akivel a szultán nem volt megelégedve.

A basák valóságos tojástáncot lejtettek a selyemzsinórok között. A ki véletlenül megbottlott, az kiszenvedett.

Ali basa tehát, ha rossz kedvvel is, de habozás nélkül indult Erdélybe. Már három esatát vivot a szabad hajduk bérelt

Pontos kiszolgálás!

30 százalékot takarít meg minden vevő ki, **NAPERNYŐJÉT** nálunk szerzi be

Mig a készlet tart.

Tiszta selyem napernyő már 3 koronáért

HEISLER FERENCZ és TÁRSA divatáruháza a Békához SZIGETVÁROTT.

Nagy maradék vásár.

Szalott árak!

még ma is illusoriusnak tűnik föl. S hogy tanügyi tekintetben úgy is állunk, ahogyan ma vagyunk, az az állam által utóbbi évtizedben hozott tetemes áldozatok mellett kizárólag tanférfaink odaadó buzgalmanak, hazafias kötelességérzésének s alapos tudásának köszönhető.

Az aratósztrájkról.

(Mezőssy Béla államtitkár beszéde)

— A „Délsomogy“ tudósítójától. —

Lelkes ünnep keretében ülte meg a szentmiklósi „Első Földmívelési Kör“ fenállásának 55 éves jubileumát. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter képviseletében megjelent Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkár, aki ez alkalommal tartott beszédében érdekes kijelentéseket tett az aratósztrájkról.

A magyar állam ereje — mondotta beszédében — a magyar föld jövedelmességéből táplálkozhatik csupán. Nekünk, akik ezt tudjuk és érezzük, már csak ez okból is rajta kell lennünk, hogy a magyar föld jövedelmességét a lehetőségig fokozzuk és növeljük. Minden törekvésünk, minden vágyunk a magyar nép jólétét emelni. Most, amikor izgatott járnak szert a hazában visszavonást, dologtalanságot és veszélyt akarva felidézni, egy átkos, letűnt rendszer utóhatásaként, a kormányt a rágalmak özönével árasztják el, itt felemelt fővel, nyugodt lélekkel állíthatom, hogy a kormány ígéretét az utolsó betűig meg fogja tartani. A magyar kormány programja: *jogot és földet adni a népnek.* És mi e programot, ha Istenünk és a magyar nép bizalma úgy akarja, becsülettel be is fogjuk váltani. Azért, tisztelt barátaim, ha a ti békés körötökbe is eljőnnének lopva, settenkedve — az éjlepe alatt, — a nép pénzéből élő népbárátok: ne higgyetek amitő szavuknak. A magyar föld dusan tárja eletek áldással megáldott kincsét, aki arra biztat, hogy az Isten áldását az ember keze meg ne munkálja, be ne takarítsa: az rossz uton

jár, az gonosz ember! Lába után pusztulás és nyomor terem. Az állameroje biztosítani fogja a törvény uralmát mindenütt, mindenkiel szemben. Hiszem, hogy erre itt egyáltalán nem lesz szükség.

De meg kellett azt nyíltan mondanom, hogy bárki is az ellenkező híresztelésnek hitelt ne adjon.

A városházából.

Érdekes közgyűlés.

A városi képviselőtestület folyó hó 16-án tartott gyűlést bő és érdekes tárgysorozattal.

A városatyák a langyos párával telt délutáni tikkadt levegőtől bágyadtan, csak lassan szálíngóztak; de mégis a midőn a városbíró urnak a tanácssteremben menyezezelig erő daliás alakja, a fület sértő antik esengetyűt megrázva felemelkedett s a gyűlést a szokott kijelentéssel megnyitotta, 30 városatyja, tehát a „Délsomogy szerkesztőjét“ is kielégítő számban verődött össze.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének egyhangu felolvasása alatt a bóbiskoló városatyákon meglátszott a szokatlan érdeklődés: mert miként a Balaton vize a közelfő zivatart meg érezve előre felbodorodik, úgy a jegyzőkönyv felolvasásának esendjében is már bizonyos fészkelődés vetette előre árnyékát. És még a ritkán mutatkozó virilista urak közül is jelentek meg, a kiket pedig a nép bizalma nem feszélyez és a kiket a Délsomogy szerkesztője sem fenyegethet kibuktatással.

A gyűlésnek különösen három érdekes tárgya volt, a melyeknek tárgyalása során bizonyos pikantériák és ellentétes érdekek pattantak ki.

Az egyik tárgy két ház tulajdonosnak azon kérelme volt, hogy a házuk előtt levő gyalogjárót a város aszfalt burkolattal lássa el, a mely ügyben a tanács elutasító javaslatot terjesztett elő azon okból; mert nincs reá fedezet.

Az ügyben két indítvány tételt, az első az volt, miként határozza el a képviselőtestület, hogy a szóban forgó gyalogjárót a kocsit szélességében aszfalt burkolattal azonnal ellátja, ennek úgy a további munkálatok keresztülvitelének végrehajtására egy bizottságot küld ki és ezek után felír a kormányhoz a kövezetvám-szedési jog meghosszabbítása végett. A második indítvány szerint előbb a kövezet vám-szedési jog meghosszabbítása a kormánynál kieszközölendő s amennyiben az engedélyeztetik csak azután fogantositandó az aszfalt munkálat, miután az engedélyezett vám-jövedelem már leván kötve és megeshetik, hogy az ipar és keresk. kamarák ellenzése következtében a vámszedési jogot a miniszter nem hosszabbítja meg.

Az első indítvány körül csoportosuló városatyák egyik *oszlopos tagja* a második indítványt támogatókat olyan aggódókhoz hasonlította, a kik verőfényes időben is esernyővel járnak, mert hátha esik. Pedig hát a vámszedési jog meghosszabbítása a csalahatatlanságig bizonyos, különben pedig ő szokása a magyarnak, hogy a medve bőrére előre iszik. Lám az al-ősban is bemegyünk, pedig nem ismerjük az előttünk letakarva levő kártyalapokat.

Szavazásra kerülven a dolog, az első indítvány mellett *14. alsós*, a második indítvány mellett *11. esernyős* állott fel és így a szépészeti követelményeknek elég lesz tőve, mert hát meg értük azt is, hogy nálunk a téglá járó csunya és disztelen.

A második fontos tárgy a vadászati jog berlőjének a tanács által elfogadásra ajánlott azon kérelme, hogy a bérleti szerződést a város nyilvános árverés mellőzősevel hosszabbítsa meg, mert ő az állatvédő egyesület tagja lévén, kimélte a vadat akkor, a midőn az nem volt és így ezen kipsztított és letarolt vadászterületből egy vaddus vadaskertet teremtett, különben pedig nem vadászati szenvedélyből, hanem szórakozás és egészségi szempontból vette ki a vadászte-

csapatával és a moldvai oláhokkal, de az erdélyi hadak vezetősége óvatosan kerülte a döntő ütközetet.

Ez a huzódózás nagyon ingerelte Ali basát, a ki a fönt elmondott okokból idegesen várta a háboru befejezését.

Élt akkoriban egy kalandos életű ember, kit Jónás Jánosnak hittak, s a ki huszonöt éves korában, nem tudni mi okból, renegált. Mohamedánus lett s mint vándor dervis járta be egész keletet. Ez a renegát a Tisza partján született jóravalló keresztény szülőktől. És ime — beteljesedett rajta a népdalnak a Tisza vizére vonatkozó igazsága:

A ki annak vizét issza,

Vágyik annak szive vissza.

A renegát, kőbor dervis, mely bánattal a lelkében tért vissza hazájába. Szent elha-

tározás érlelődött meg a lelkében: kolostorba vonulni s holtig vezetelni bünéért, a hitelhagyásért.

Csakhogy itthon nem igen biztak benne. A püspök elfogadta gyónását, megkeresztelte újra, abszolúciót is adott neki, de a kolostorba nem merte elhelyezni. Hátha még maradt rajta valami Mohamedből . . .

Igy vélekedtek mások is. A renegátot nem lehet olyan könnyen szavahihető ember-számba venni.

Ezt ő maga is érezte, tudta. Elhatározta tehát, hogy megtérésének csattanós bizonyítékát fogja adni. Beállított az erdélyi hadak vezetőjéhez és szólt:

— Vitézlő uram! Minthogy tudom, hogy Ali basa az összes basák között a legveszedelmesebb, s legravaszabb és a legtapasztaltabb hadvezér, én gondoskodni kívá-

nok a felől, hogy két hétig távol legyen Erdélytől, mely idő alatt kigyelmetek uri kényelemmel ugrathatják szájjal hadait.

A vezér nagyot nézett a megtért renegátra, a kit különben személy szerint ösmert.

— No ha ezt megeselekszi, mondotta akkor a legszebb lovamat választhatja magának. És tetejébe egy zacskó aranyat.

Még az nap este Ali basa sátorába egy kőbor dervis lépett. A dervisek mentül kőborabbak és rongyosabbak, annál udvarképesebbek. A dervist nem kell bejelenteni még a szultánnal sem. Paszpartuja van mindenfelé.

— Mi jót hozol? kérdezte Ali basa, ki csöppet sem látszott rózsás kedvűnek.

A dervis hátra tette a két kezét és magasra emelte a fejét. Nyugodtan, szinte fő-

Mit igyunk?

Az elsődrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mohai

Vegyvizseleletek s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerő lottéks hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kály, dr. Stamborsky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Moselig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipiadus, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb. ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmolegsebben ajánlották: ideges gyomorhajóknál, chronikus gyomorfuruknál, főleg karlehadit kura után, esontlaggyűlésnél, Angolkornál, veses- és hólyagbetegségeknel, elvágytalanságul, vérszegénységul, mint orozsért fertőző betegségek ellen (típhus, cholera stb.) Háztartások számára másfél literenél valankivel nagyobb áveggekben minden *hótes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokba lezárakot szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség — Kapható minden fűszerüzletben és előbörzú vendéglőben.*

ÁGNES-

Kedvelt borvíz!

Főraktár: Ocsodál Gusztáv urnál Szigetvár.

rületet és fizetett akkora bért, amely Szigetvár vadászörleli történetében páratlan. — Ámde a városatyák között több Nimród is van, a kik közül egy szólásra emelkedvén, oda dörögte, hogy „vagyok olyan legény mint te“, nekem is jogom van a szórakozásra és egészségre, én is csak akkor fogok vadra löni, ha terítékre jön, a vadbőség pedig annak tulajdonítandó, hogy időközben két jeles orvvadász orvosi utlevéllel a Mars bolygóba költözött és ott áll lesben, ennél fogva ellen indítványt tesz a kérelem elutasítására nézve.

A városatyák felállással a kérvény elutasítását határozták el, pedig hát a bérlő urnak igaza van; mert az eddigi 111 korona bér összeget 370 koronára felemelte és így a város bevételeit tetemesen szaporította, ilyen bérlőt meg kell becsülni; mert megtörténhetik, hogy ezek után a vadászterületre reflectálni nem fog s a bérlői összeg megint csak leszáll 111 koronára.

A harmadik fontos tárgy az előjárásnak azon indítványa, hogy a város a 3%-os vasúti adó eltörlése tárgyában a törvényhatóságához kérvényt intézzen.

Ezen indítvány tárgyalása közben már mérges gázok fejlődtek ki, de hála Isten ember életében nem okozott kárt és remélem hogy maradandó sebet sem ejtett. Az indítvány ellen felhozott hogy Szigetvárról a Drávaig egy vicinális vasút építése van tervben amely csak a vármegye anyagi hozzájárulásával volna kiépíthető, nem opportunus tehát éppen most a vasúti adó eltörlesztését kérelmezni, mert az esetben a vármegye nem támogatná ezen Szigetvárra nagy fontossággal bíró vasút kiépítését.

Az előjárás indítványa felállással történt szavazással elfogadtatott.

A városatyáknak közsvényes lábai a sok felállítás és leülés következtében ekkor már annyira elszibadtak, hogy jól eső pihe-

néssel egyhangulag szavaztak meg az óvónőnek 100 korona fizetés emelést, a rajztanfolyamra menő tanítónak 120 korona segélyt egy öreg iparosnak a szegényalapterhére havi 4 koronát; mert hát az óvónő évi 800 kor. közpénz, lakás és fűtésből álló fizetéséből sehogy sem tud megélni, a modern követelmények megkivánják, hogy az iparos tanoncok alapos rajzoktatásban részesüljenek, hátha egy második Munkácsi Mihály kerül ki közülük. Az öreg Hoffer bácsi pedig 30 éven keresztül izadta ki a városi pótadót.

Volt még több lényegtelen tárgy, a melyeknek elintézése után a városbíró ur ismét magasra emelkedett és annak kijelentésével, hogy a Mór ezuttal megtette kötelességét, tehát a viszontlátásig a Mór elmehet, a gyűlést berekesztette.

Sz.

H I R E K.

Pesti rigmusok.

— A fehér ruhás kis leány. —

Az ujjor sok ujat teremtett
Távirót, mozdonyt, villamost,
A mélyen-járó ember-elmé
Fütkészett sok esodálatost.
De az ujak közt a legujabb
Mit sose hittünk tán,
Mit álmainkban sem reméltünk. —
A fehér ruhás kis leány.

Olvashatjuk csaknem naponta,
Olvassuk reggel, estelen,
Hogy egy fehér ruhás leányka
Egyszerre itt meg ott terem.
Fehér ruhás lány mindenütt van,
Hol egy, hol tíz, hol száza vár,
A könyökünkön nő ki minden
Fehér ruhás leányka már.

De annyit régóta se láttam,
Mint ép az elmúlt héten itt,
Meghívtuk — hittem — a világnak
Megannyi minisztereit.
S hogy mindenikhez odalép majd
Egy fehér ruhás kis leány,
S virágot nyújtva mindeniknek,
Szerencsés jó napot kíván.

Szegény fejem nem tudta persze
— Hisz a fejem nem káptalan, —
Hogy ilyentéjben szerteséjjel
Agykinzó, barbár vizsga van.
Ilyenkor hány szegény agyacska
Gyötörnek, szinte gyönyörűség,
Hogy évközben mit beleverték.
Most kamatostul kivegyék.

A szép fehér ruhás leánykát
Elvégre én is szeretem,
De hogyha a vizsára mennek
Szepegve és remegve, — nem!
Nekem ne nyújtson át virágot.
Indóházban, se lakomán,
A míg lehet, gyermek maradjon
A kis fehér ruhás leány!

Fenő.

— Az érdem elismerése. Városunk képviselőtestülete, legutóbbi közgyűlésén Olay Lajos orsz. gyűlési képviselőnknek az osztálymérnökség kieszközlése körül szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— Ev. ref. egyházmegyei közgyűlés. A belső somogyi ev. ref. egyházmegye július hónap 25-én rendes közgyűlést tart Csurgón. A közgyűlés reggel 7 órakor istentisztelettel kezdődik a templomban, ahol a közgyűlés is le fog folyni. Délután 3 órakor bírósági ülés lesz. A közgyűlést megelőzőleg július hónap 24-én délután 5 órakor egyházmegyei lelkészi értekezlet lesz a csurgói gimnázium rajztermében. A közgyűlés napirendjén az egyházmegye belső életét érdeklő fontos ügyek szerepelnek.

— A tűzoltók nyári mulatsága ma délután 5 órakor kezdődik a Kátai-fele vasúti vendéglőben.

lényesen beszélt.

— A háreméből hozok híreket . . .

— Milyeneket?

— A ki a rossz híreket megédesíti, az olyan, mint a ki mézes piláfa mérget árusít. Én nyersen adom a jót is, a rosszat is.

— Beszélj!

A dervis nem kérte magát másodszor.

— Ali basa, téged álnokul rászédtek.

Az az eunok, a kit drága pénzen vettél, nem eunok.

Ali basa dühösen pattant fel a puka kerevetéről. A szeme szikrákat szórt.

— Nem eunok? kérdezte.

— Nem.

— Egy csöppet sem. Olyan ember mint te vagy én vagyok, vagy azok, kik veled hadba szállottak.

Ali basa a fogát csikorgatta és kardja markolatát szorongatta.

— Es én arra az emberre bízam életem legdrágább kincsét.

A dervis bölintott a fejével.

— Ugy tettél, mint a ki esírkék mellé ölyvet ültet. Mert tud meg vitéz Ali basa, hogy az az ember szeretője annak a spanyol leánynak, a kiért te annyi csengő arany piasztért fizettél. Egyebekben Allah nagy és Mohamed az ő prófétája . . .

A dervis elment a nélkül, hogy meghajította volna magát.

Ali basa azon az éjszakán nem hunyta be a szemét. Nem is gondolkodott máson, mint azon, hogy minő kinhalált szánjon annak a pszeudó-eunoknak, ki meggyalázta háremét, ki szennyet hozott az ő földi paradicsomába. Lemoshatatlan, letörölhetetlen szennyet.

És elgondolta, hogy mekkorát fognak irigyei nevetni. A dolognak híre megy Konstantinápolyba, valószínű, hogy a szultán is megtudja. Mit ér az ő nagy dicsősége, vitézsége, sikere, ha még az öszvérhajtsárok is gúnyosan fognak rajta nevetni.

S a kémek hajnalban jelentették, hogy az erdélyi hadak a távoli bércek között bujkálnak. Eszük ágában sínes a biztos rejteket elhagyni. Azokat csak hetek, hónapok múlva nagy vesződtséggel körülzárással, ostroinnal lehet esatára kényszeríteni.

És addig a háremben az ál-eunok szabadon tobzódhatik. Ingyen, potyára jut számára olyan élvezet, amiért ali pasa mesés kincseket fizetett.

Ali pasa perceről-percere jobban érezte, hogy ezt a lelki állapotot nem bírja ki. Ugy fojtogatta a torkát, mint a kötél. Elszántan felugrott:

— Inkább a selyemzsinór!

Rendeletet adott, hogy nyergeljék a lovát. A hajnali szürkületben utra kelt s harmadnap este hazaért. Nem csinált semmi

bevezetést. Neki esett az eunok gyér hajának s irgalmatlanul ráncigálni kezdte. Az eunok egy darabig szóltanul tűrte. Tudta, hogy a nagy urak szeszélyesek, s hogy az alárendelték túrni kötelesek a szeszélyt.

A hajráncigálás után pofonok következtek, azután pedig fojtogatás. Ez utóbbit az eunok kissé tulhajtott szeszélynek minősítette, megfogta tehát a basa kezét s csak annyit kérdezett:

— Miért sujtasz engem haragoddal jó uram, eagem, a te hűséges eunokodat.

— Mit, te gazember, azt mered mondani, hogy te eunok vagy? kérdezte Ali basa tajtékzó dühvel.

De most már az eunok ajka is habzott a méltatlankodástól. Mindent el tudott túrni nyugodtan, csak azt az egyet nem, hogy eunokságában kötelekjenek. Ez több volt, mint amennyit szolgálalke elviselni tudott. Rávetette magát a basára és leteperte. Aztán néhány siketnéma szolga segítségével bezáratta egy toronyba.

Abban a toronyban halt meg Ali basa, miután a szultán az eunok panaszára örültnek nyilvánította. Mert a szultán bizonyosságot szerzett szakembereitől a felől, hogy az eunok, kifogástalanul eunok.

Az erdélyiekkel természetesen ujra békét kötött, s a megtért renegát kapott egy zárkat valamelyik klastromban . . .

— **A sorozás eredménye.** A szigetvári fősorozáson állítás köteles volt 782 ember, ezek közül bevált összesen 171, még pedig a közöshadsereghez 110. A honvédséghez 29, a többi 32 póttartalékos.

— **Kik lesznek póttartalékosok.** A lefolyt sorozásnál a szigetvári járásban a zárszám a közöshadseregénél 223/1884. A honvédségnél 285¹/₂/1884 sz. Tehát akiknek ezeknél magasabb a sorszámuk, azok a póttartalékba kerülnek.

— **A képviselők „polgári állásai”.** „A képviselőház a jelenben és a múltban” címmel Lugossy Endre képviselőházi számellenőr és Paraszthy Pál képviselőházi számellenőr egy koronás könyvet adtak ki, amely annyiban tér el a már régebben megjelent Kiszely-féle sematizmustól, hogy a képviselők lakjegyzékét is tartalmazza és megemlíti a képviselők polgári állását vagy foglalkozását. Ez utóbbi érdekes számokat nyújt: Van a képviselők között 14 miniszter és államtitkár, 121 ügyvéd, 2 ügyvédjelölt, 36 volt állami, megyei vagy városi tisztviselő, 4 volt főispán, 50 nagybirtokos, 67 közép-birtokos (ideszámítja magát a parasztpárti szociálista Achim András is), 3 kisbirtokos és egy földműves, 5 kereskedő, 2 gyáros és 7 bankigazgató, 19 római kath., 2 görög katolikus pap, 2 görög keleti, 3 ág. evangélikus és 7 ev. református lelkész, 10 író, 14 hírlapíró és 1 lapkiadó, 16 fő és középiskolai tanár, 6 orvos mellett 2 gyógyszerész, 2 magántisztviselő, 1 festő, 4 mérnök, 1 volt katona, 1 bérlő, 1 volt közjegyző, 1 csillagász és 1 magánzó.

— **Sztrájk.** A Neumann-féle helybeli torna czipőgyárnak mintegy 70 férfi és 30 női munkása hétfőn sztrájkba lépett s azóta nem dolgoznak. A munkások bérfőlemelést kérnek. Volt alkalmunk Neumannal a gyár tulajdonosával beszélni, ki állítása szerint eddig is a legmagasabb munkabért fizeti. Szóval annyit, hogy annál többet nem adhat, mert azt a cikket nem bírja el s ő ráfizetni sem hajlandó, ami természetesen is. Mi elfogulatlanul itélünk e bérharez dolgában. Egyik fél szolgálatába sem szegődtünk, meghallgattuk a munkásokat is, kiknek azt a tanácsot adtuk, hogy kölcsönös engedményekkel iparkodjanak a differenciákat elsimitani és dolgozzanak tovább, — mert nemesak Neumann, de ők és családjaik is megsínylik a sztrájkot, a mi kétélű fejsze. Sajnos, az egyezkedő és békéltető tárgyalások még eddig nem vezettek eredményre, pedig kár, mert mint tudjuk, ha a sztrájk meg nem szűnik, akkor a fősolgabíró a nem ide való illetőségű munkásokat, mint foglalkozás nélkülieket elakarja toloncoltatni. Bizony kár lenne azt bevárni.

— **Hideg lesz a nyár.** Meteor jósolja, hogy az az időjárás, amely mostanában uralkodik, állandóan tartani fogja magát, vagy legalább is július 21-ik napjáig lényeges változást nem mutat. Július 22-ig leszámítva két három napot, nem lesz olyan idő, amely a fürdőzőknek kedvence. Július 21-ke után azonban nagy változás leszen. Az égető nap véglegesen ki ül az égre s ugyancsak szórja a forró sugarakat. Igazi kánikulai melegség köszönt be, hogy a multak hibáit köszörülje és hogy a nyaralóknak örömet okozzon.

— **Meglopott postamesternő.** Mint lapunknak írják, Schedl Szabin szántódi postamesternőnél szolgált Baliga Mária szigetvári születésű eselédleány, ki valahogy a hivatalos pénzhez jutott s abból 1 drb. 100 koronást ellopott. A lopás elkövetése után pedig haza szökött Szigetvárra. A fonyódi őrs táviratilag értesítette a helybeli esendőröket, kiknek sikerült is a hülsen eselédet elfogni. A lopott pénzből azonban már 40 koronát elköltött. Letartóztatták.

— **Meghívó.** A polgári iskolának folyó hó 28-án délelőtt 8 órakor tartandó *évtörésműveire*, a mai naptól már nyitva álló *rajz- és női kézimunka-kiállítás* megtekintésére a t. szülőket és iskolánk barátait ezennel tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **A kereskedő ifjak tulipánkert-i mulatsága.** A szigetvári kereskedő ifjak egyesülete a mult vasárnap tartotta a Kaszler-féle vendéglőben minden tekintetben jól sikerült osztálysorsjátékkal egybekötött tulipánkert-i mulatságát. A mulatságot nagy közönség látogatta s leszámítva egy kis keresztény szociálista tüntetést, más semmi sem zavarta meg azt. A vidékman szórakozók mulatsága és a tánc a hajnali órákban ért véget.

A rendezőség nyilvános elszámolása a következő: Bevétel 373 kor. 80 fill. Kiadás 172 kor. 78 fill. Tiszta jövedelem 201 kor. 02 fill., ebből a Tulipán Egyesületnek 20 K. Marad az egyesület könyvtára javára 108 kor. 02 fill.

Felülfizetek: Zsorna Gusztáv (Miskolc) 8 K 70 f. Neumann Lipót 3 K 40 f., Fuchs Zsigmond, Petrovics Árpád, Deutsch Aladár, Hoch Ignác, Dr. Gyárfás Leó, Kobza Károly és neje, Hadinger Ödön 2—2 K., Szabady Géza, Singer Armin 1 K 70—1 K. 70 fill., Heiszler Ferenc, Dr. Vajda Ignác, Kohn Jakab 1:50—1:50 fill., Ullmann Zsigmond, N. N., Veisz Vilmos 1:40—1:40 fill., Dr. Kriszt Béla 1:20 fill., Steiner Emil, Hercz Lázár, Kolman Manó, Fischmann Adolf, Kohn Ignác (Kaposvár), Hoch Ferenc 1—1 K. Ujházi Jenő, Mohr Mór, Grünfeld M. Miksa, Diamant Jenő, Stern Albert, Belák Gyula, Kaufman Fülöp, Szilárd Samu (Pécs), Somogyi Jenő, Spitzer Benő, Schzarezenberg S. Pista, Veber Aladár, Fehér Miklós, Jung Gyula, Verbőczy János, Szabados Jenő, Kardos Gyula, Stern Sándor, Fuchs Mór, Fischer Ignác, Farkas Gyula 70—70 fill. Fried Ferdinand, Leicht Jenő, Kasztl Ádámné (Szt. László) 50—50 fill. Benedek Miksa 40 fillér. Dr. Kohn Arminné urnő egy sörös készletet, Szilárd Samu (Pécs) 2 pár czipőt, Gyenes Miksa (Pécs) 25 drb. tulipán legyezőt. Valamint azon hölgyeknek, kik a sorsjegyek elárulásánál közre működtek, hálás köszönetet fejezi ki ez uton is, A szigetvári kereskedő ifjak egyesülete.

— **Mikor kell berukkolni?** Sok találgatásra adott okot az ujoncok idej bevonulásának kérdése. Most már el van döntve a kérdés. A honvédelmi miniszter rendeletében közli, hogy a június hóban megtartandó sorozáson beváló ujoncok *augusztus elejére* kötelesek berukkolni. Ez a rendelet természetesen csak 1882., 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évben születettek sorozása később lesz, ők csak október 1-sején fognak bevonulni.

— **Darányi a darányiaknak.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a darányi jégkárosultak részére 30 százalékos árengedménnyel hajdina vetőmagot adott.

— **A város neveltjét elcsípték.** Annak idején megirtuk lapunkban, hogy városunk neveletlen neveltje Tóth Lajos f. évi február 23-ára virradóra betört a városi pénztárba s miután a cassába beletörtött a kulcsa, hát pénzhez nem jutott, hanem dühében elszitta Fejes adóügyi jegyző 7 darab portoricó szivarját és meglépett. Azóta körözték de a héten Kaposváron elfogták a csavargót és örömminkre visszahozták ide, hol oly jó nevelésben részesült.

— **Mégis lesz piaci szabályrendelet.** Kapotsfy Jenő vármegyénk derék főispánja, leiratot intézett a kaposvári polgármesterhez, hogy a kofák és elővásárlók tulkapásai ellen piaci rendtartási szabályrendelet alkottassék. Ebből úgy latjuk hogy a piaci hienák és zsarolók csak Kaposváron lesznek megzabolázva, míg nálunk ilyenformán tovább garázdalkodhatnak a könnyen élő zsarolók. Pedig Szigetvár és a többi járási székhelyek is Somogyban vannak s talán ezek sem mostoha gyermekei a megyének. Éppen azért kérjük a főispán urat, hogy ne csak Kaposváron legyen rend és vége a szabad élelmiszer uzsorának, hanem nálunk is és másutt is. És azért *megyei szabályrendelet* életbe léptetését kérjük, de mielőbb, a nagyközönség érdekében. Reméljük, hogy nem hiába zörgetünk. Külömben e tárgyra még visszatérünk. (szerk.)

— **Parasztfurfang.** Szegény ember Csokona József bürüsi lakos, de azért nem esik kétségbe, mert élelmessége és huncutsága által, akkor segít magán, mikor akar. Legutóbb is pénzre lévén szüksége a következő stílit követte el. Elment Darányba Szegletes Gyula asztalosmesterhez, kinek fát kínált eladásra; mondván, hogy neki a bürüsi erdőben nagyobb mennyiségű fája van levágva. Az asztalos hitt a csalafinta pógárnak és elment vele Bürüsre. Amint a közsögen keresztül haladtak, Csokona a legszebb házat mondotta sajátjának (holott még egy viskója sincs) és csak vezette tovább, ki az erdőbe az asztalost, hol meg is alkudtak és Szegletes uram 50 kor. foglalót is adott a fára, mit Csokona nyugodtan zsebre vágott. A furfangos paraszt ezután Szegletes nevében irt az uradalomnak, hogy megvett és mikor szállíthatja a fát? — Természetesen erre az igazi Szegletes kapott értesítést, hogy a fát szállíthatja. Elismert kocsikkal az erdőbe, de nagy lön meglepetése, midőn azt mondták neki az erdősök hogy hát fizesse ki a fa árát. Jól van de az 50 kor. foglalót levonom. Most meg az erdősök néztek nagyot. Végül hosszas komikus tárgyalás után kiderült, hogy Csokona a gróf Andrássy fáját adta el, s ekkor tért észre a szegény asztalos, hogy ő Csokona tavasz fondorlatának esett áldozatul. Az ügy természetesen a járásbiróság elé került.

— **A lovak menüje.** Szegény baka, aki vacsorára is áhitozol, de hiába áhitozol, vigasztalódj! A honvédelmi tárcza kiadásai többletében 745.393 koronát a lovak eleségárának emelkedése emészt fel. A lovak, menüjéről előbb gondoskodnak, mint a közlegény vacsorájáról. Hja a ló drágább. . .

— **Nem lesz hadgyakorlat.** A hadügy-miniszter most rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az újoncok még július 30-án bevonulnak. A már behívott tiszteknek és legénységnek az idei gyakorlatot elengedik és a jövő évre kell utánpótolniok. A hadügyminiszteri rendelet értelmében a hadgyakorlatok, valamint a hadosztályok nagy manőverei is elmaradnak.

— **Becsapott korcsmáros.** Tudósítónk jelenti, hogy f. hó 19-én délután egy cigány kocsis döcögött be Főris Ferenc németújfalusi korcsmáros udvarába. melyről egy régebbi ismerőse Jónás Rozália gilyánfalvi 38 éves hajadon cigány nő szállott le a vele vadházasságban élő Dallos Mihály 20 éves vályogvető legénnyel és betértek az ivóba hol bort rendelték és éjjeli szállást kértek. Borozgatás közben Jónás Rozália elmondta, hogy másnap K. Dombóra mennek lőlevélért és még 46 koronával tartoznak az ottani polgárnak, de nincs pénzük, azért jöttek bizalommal a régi jó ismerőshöz, hogy a nála levő arany órára és két arany gyűrűre adjon nekik 52 koronát. A hiszékeny korcsmáros a kért összeget meg is adta, de másnap mikor a cigányok eltávoztak, kételkedni kezdett a zálogtárgyak valódiságában s elment a gy. melléki gyógyszerészhez, megvizsgáltatta őket. Ekkor kitűnt, hogy az óra és a gyűrűk bizony rézből valók. Főris rögtön jelentést tett a csendőröknek, kiknek sikerült a csaló párt elfogni, a pénz is megkerült s kivallották, hogy az arannyal futtatott réz órákat Schönvald Imre pécsi órásnál vették 18 koronáért, a gyűrűket pedig bazárba 40 fillérért és pedig azért, hogy a Főris-féle könnyen hívó embereket becsaphassák.

— **Aki erővel katona akart lenni.** Bizony kevés azoknak a legényeknek a száma, kik mindenáron beleakarnak bujni a ezifra uniformisba és megakarják kóstolni a komisz életet. Azonban nem így gondolkozott Bedi István napszámos, ki a mostani fősorozáson erővel beakart válni s hogy most kerüljön sor alá, meghamisította a munkás igazolványát, a születési óvszám 1885-nél az 5-öst kivakarta és 4-est írt. Természetesen a hamisításra rájöttek és elkergették az atyafit, ki most kesereg, hogy nem sorozták be. A vakarásért pedig a bírósághoz került.

— **Szaporodnak a válóperek.** Mint hogyha a modern haladással együtt járna a válóperek szaporodása is. Mert szépen szaporodnak a válóperek: 1900-ban 3553, 1901-ben 4100, 1902-ben 4507, 1903-ban 4766, 1904-ben 5712 házassági per nyert jegerős befejezést Magyarországon. Hogy a válóper valóban a kultur állapot egy jelensége, azt az is bizonyítja, hogy a válások gyakoriabban a városi, mint a vidéki lakosok körében.

— **Brutálítás.** Hogy az alsóbbrendű néposztályban mily brutálisak a férfiak, ezt az alábbi két eset is mutatja. *Hegedüs Klári* azért jelentette fel *Nagy Mihály* dombói lakost, mert midőn ő, egyik este a munkából hazafelé ment, egyszerre csak eléje ugrott a férfi és őt arcul verte. De hogy miért, arról nem szól a Klárka. — Nálunk meg *Frigyes* Károly verte meg *Horrát* Mária vele élő cigányneányt, úgy hogy könnyű testi sértést okozott, de hogy miért tette ezt a Kari, arról nem szól a Mariska jelentése sem, pedig talán okának is kellett lenni, amiért brutálisok voltak azok a férfiak?

— **Piaczi csendélet.** Kedden történt, hogy *Krausz* Jenőné kofaasszony, *Hilbert* Mátyásné collegája elől egy véka cséresznyt megvett, mire Hilbertné rém módon felbőszült és válogatott gorombaságok között letépte fejről a kendőt s ebből parázs verkedés lőn. Egyik a másiknak nem maradt adósa. Most pedig Krauszné a bíróságnál panaszt emelt becsületsértésért Hilbertné ellen.

— **Gazdasági galambtenyésztés.** cím alatt *Parthay* Géza egy igen csinos füzetet írt azon kérdésről, *hogyan lehet a galambokat haszonnal tenyészteni?* Ezen füzet, mely 55 rendkívül szép ábrával van díszítve, részletesen foglalkozik a haszon galambtenyésztés minden kérdésével. A minden gazdának melegen ajánlható könyv ára egy korona. Megrendelhető az összeg előleges beküldése mellett a *Szárnyasaink* című baromfitenyésztési szaklap kiadóhivatalában Budapesten, Rottenbiller-utca 30. sz.

Főhívás a lelkes magyar dalosokhoz.

Abból az alkalomból, hogy a finn dalosok Magyarországot diadalmasan bejárták, Joó Károly bátaszéki kántor-tanító annak a tervnek eszmél propagandát, hogy Magyarországról is kelljen utra hivatott dalosokból egy énekkar s ezért az alábbiak közlésére kért fel bennünket is.

A köztünk járt finn dalosok gyönyörű éneke az ideálok nemes és magasztos világába ragadta a lelkeket.

A keresetlen egyszerűséggel, mely bensőséggel, művészi tudással előadott andalító finn népdalok mintegy varázsütésre hódították meg a szépért, nemesért igazán lelkesedni tudó magyar szíveket.

A Suomen Laulu lelkes énekes-csapat poetikus dalaival elénk tárta nemzetének jellemét, költészetét, hangulatát, kulturáját.

És mi magyarok megértettük, átérez-tük ősrökönaink nagyra törő célját, magasztos törekvését: megismertük, őszintén és igazán megszerettük a dicső finn nemzetet.

Magyar dalosok!

Merítsünk a finn dalostestvérek nyújtotta dicséretes példából nemzetünkre hasznos tanulságot!

Járjuk be mi is a kerek földet, meghódítván gyönyörű, a lélek gazdasága tekintetében páratlan, hozzáfoghatatlan népdalaikkal a nemzeteket.

Általánosan tudott dolog, hogy a külföld hamis világításban ismeri a magyar népet. Valóságos missiót teljesítené tehát egy a hivatásának magaslatán álló dalostársaság, ha Árpád hős nemzetének nemes egyszerűséget, bájt, méltóságot, tüzet, erőt, fenséges szárnyalást, örömet bánatot, lelkesedést, hazafiságot lehelő dalaival az idegen nemzetek tiszteletét, rokonszenvét és szeretetét vivná ki.

A siker rajtatók áll, dalostestvérek!

Az erre való vállalkozás nem követel töletek anyagi áldozatot, csupán hazafiságból eredő lelkesedést, és rátermettséget.

Főt tehát a szívekkel!

Dalostársi szeretettel főhivatnak azon hangjegy-olvasásban képzett, *kiváló jóénekesek*, akik e missióban résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek ebbeli szándékukat, hangjuk jellegét és terjedelmét alulírottal közölni.

A jelentkezők a dalostársaság szervezéséről és programjáról külön fognak értesítetmi.

Bátaszék, 1906 június hó.

Számos dalostestvér nevében:

Joó Károly

kántor-tanító dalegyleti karnagy.

Közgazdaság.

□ **Magas lesz a cukorrépa ára.** Bécsi hírek szerint az osztrák cukorgyárak rendkívüli kivittel dolgoznak s ezáltal a készlet, mely a kámpány kezdetén 6 millió mm. nyerscukorra rugott, nem képvisel ma többet 1'6 millió métermázsánál a tavalyi hasonló időszakhoz képest. Ez mindenesetre az emelkedőben levő cukorrépáknak tudható be, amelyek különösen Franciaországban szöknek föl. E két tényező következtében az idén magas répaárak várhatók.

□ **Az öntözött rétek termőképességének fokozása.**

Hazánk rétjeinek a termőképessége általában nem kielégítő. A rétek az általános baja nálunk, akár be vannak azok öntözésre rendezve, akár nincsenek. Ezen oknál fogva arra kell törekednünk, hogy rétjeink termőképességét lehetőleg iparkodjunk fokozni. Az öntözött réteken ez irányban végzett kísérletek a következő eredményeket szolgáltatták: A rétek termése műtrágyával ugyannyiságilag, mint minőségileg is jövedelmezően fokozható. A műtrágya hatását azonban nem egy, de több éven át kell megfigyelni. A szuperfoszfát is jövedelmező sikerrel alkalmazható. A salétromnak nagyobb mérvű alkalmazása általában nem ajánlható. Hogy a salétrom képes a termést fokozni, a mellett bizonyít, hogy rétjeink nitrogén tartalma kevés. Ezt tehát pótolnunk kell. És ezt a nitrogén hiányt pótolhatjuk is, ha a herefélék elterjedését, mely pillangos növény lévén a levegő nitrogénjét köti le, elterjesztését előmozdítjuk foszfor- és káli-foszfát-műtrágyázással, komposztal, trágyalével, istállótrágyával, a herefélék felülvetésével. A felülvetés sűrű, zárt gyepen nem vezet kielégítő eredményre, ilyen esetben a hereféléknek, műtrágyázással kombinált felülvetése ajánlatosabb. Ritka, nem zárt gyepen, melyen kevés fü van, a fűvetés komposzttrágyával, a herefélék felülvetésénél pedig foszfát illetve foszfát és káli trágyázással inkább vezet sikerre.

NYILT-TÉR.

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő

Nyilatkozat.

Dóczy Lajos úr és köztem tévedésből keletkezett félreértésre nézve, készséggel elismerem, hogy őt megsértetni nem akartam s őt minden tekintetben korrekt uri embernek tartom.

Szigetvár, 1906. június hó 23-án.

Zucsek Frigyes.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint

Árak 50 kilogramonként értendőnek,

Szigetvár, 1906. június 22-én.

Buza	— K.	6 80	7 —
Rozs	—	6 40	6 50
Árpa	—	6 50	7 —
Zab	—	8 50	— —
Tengeri	—	6 50	7 20
Bab	—	20 —	— —

Kiadja a szerkesztőség.

